

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Siedlcach

**Program zajęć z zakresu Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej w Siedlcach**

Rok szkolny 2019/2020

Autor programu:

Twórcą Programu Doradztwa Zawodowego dla Szkoły Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej jest mgr Agnieszka Banaś – nauczyciel wychowania fizycznego, słuchacz podyplomowych studiów z zakresu Doradztwa Zawodowego.

Wymiar zajęć:

Program zajęć z zakresu doradztwa zawodowego jest przeznaczony do realizacji z uczniami klas VII i VIII szkoły podstawowej i realizowany będzie w wymiarze 10 godzin lekcyjnych na oddział.

Warunki realizacji:

Aby umożliwić realizację programu szkoła zapewnia takie warunki, by uczniowie:

- mieli dostęp do różnych źródeł informacji,
- wykorzystywali zdobywane informacje i umiejętności w życiu codziennym,
- uczyli się planować i realizować uczniowskie projekty edukacyjne,
- uczyli się odpowiedzialnie podejmować decyzje (wybór kierunku kształcenia i drogi zawodowej),
- brali udział w dyskusjach i debatach na forum klasy i szkoły,
- pracowali nad rozwiązaniem wybranych problemów,
- nawiązywali kontakty i współpracowali z instytucjami rynku pracy,
- budowali poczucie wartości i sprawstwa

Szczególne znaczenie ma wychowanie do samodzielności, akceptacja zmian w życiu oraz pozytywny stosunek do uczenia się przez całe życie.

Program Doradztwa Zawodowego – cel główny:

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Program Doradztwa Zawodowego – cele szczegółowe:

w obszarze POZNANIE SIEBIE uczniów:

- rozpoznaje i analizuje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, mocne i słabe strony kompetencji, predyspozycje zawodowe);
- identyfikuje obszary do rozwoju i określa swoje ograniczenia w kontekście planowania kariery zawodowej;
- konfrontuje swój system wartości z wartościami pracy i wartościami istotnymi dla określonych zawodów.

w obszarze ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY uczniów:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów;
- charakteryzuje zawody oraz drogi dojścia do poszczególnych zawodów;
- konfrontuje swoje zainteresowania i predyspozycje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji jako niezbędnej umiejętności w rozmowie o pracę;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.

w obszarze RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE uczniów:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje ofertę szkolnictwa ponadpodstawowego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- analizuje kryteria rekrutacji do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów własnych;
- analizuje znaczenie uczenia się przez całe życie.

w obszarze PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO – ZAWODOWYCH uczniów:

- ustala cele i plany edukacyjno – zawodowe w oparciu o swoje potrzeby i aspiracje;
- analizuje alternatywne ścieżki swojej kariery zawodowej, uwzględniające konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

Treści nauczania
Klasa VII

Lp.	Materiał nauczania	Cele edukacyjne	Osiągnięcia uczniów
1.	Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie uczniom podstawowych pojęć związanych z doradztwem zawodowym. - Wyjaśnienie roli doradcy zawodowego w szkole, jego zadań i obowiązków. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają podstawowe pojęcia związane z doradztwem zawodowym. - Uczniowie wiedzą czym zajmuje się doradca zawodowy, znają jego zadania.
2.	Poznanie siebie warunkiem sukcesu.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc uczniom w poznaniu swoich zainteresowań, uzdolnień, umiejętności, mocnych i słabych stron. - Rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają swoje zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, mocne i słabe strony. - Uczniowie potrafią analizować własny potencjał pod kątem planowania własnej kariery.
3.	Czy jestem przedsiębiorczy?	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z poszczególnymi cechami temperamentu. - Pomoc uczniom w poznaniu własnej osobowości, temperamentu. - Zapoznanie uczniów z cechami osobowości człowieka przedsiębiorczego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią określić swoje cechy charakteru, typ temperamentu. - Uczniowie znają przydatność cech swojego charakteru i temperamentu w poszczególnych grupach zawodowych. - Uczniowie znają cechy osobowości charakterystyczne dla człowieka przedsiębiorczego.
4.	Kreatywność co to jest i do czego mi się przyda?	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie poczucia kompetencji uczniów w zakresie kreatywności. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą w jakich warunkach są najbardziej twórczy. - Uczniowie znają techniki i sposoby stymulujące kreatywność.
5.	Asertywność a dokonywanie wyboru.	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzenie wiedzy uczniów w kontekście dokonywania wyborów edukacyjno-zawodowych. - Rozwijanie kluczowych umiejętności w zakresie asertywności. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozumieją znaczenie asertywnego zachowania w kontekście planowania własnej kariery zawodowej. - Uczniowie znają swój poziom asertywności.
6.	Pięć kroków podejmowania decyzji.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z zasadami podejmowania decyzji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą jak właściwie podejmować decyzje. - Uczniowie znają wszystkie czynniki

			niezbędne do podjęcia decyzji.
7.	Role grupowe.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej, różnymi sposobami wspierania zespołu. - Budowanie u uczniów samoświadomości i podnoszenie samooceny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią współpracować w zespole. - Uczniowie wiedzą jak ważna jest odpowiednia współpraca aby efektywnie działać.
8.	Komunikacja interpersonalna.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się. - Ukazanie barier komunikacyjnych i ich wpływ na porozumiewanie się. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie posiadają wiedzę na temat umiejętności skutecznego porozumiewania się. - Uczniowie wiedzą jakie bariery komunikacyjne zakłócają porozumiewanie się.
9.	Motywacja.	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie uczniom roli wewnętrznych i zewnętrznych czynników motywacyjnych w procesie podejmowania decyzji. - Pomoc uczniom w identyfikacji własnych motywatorów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają role wewnętrznych i zewnętrznych źródeł motywacji. - Uczniowie wiedzą jakie są ich własne źródła motywacji.
10.	Planowanie – czym jest?	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzanie i udoskonalanie wiedzy uczniów w zakresie umiejętności planowania. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą czym jest planowanie. - Uczniowie zdają sobie sprawę z wagi umiejętności planowania. - Uczniowie potrafią diagnozować przeszkody, które mogą wystąpić w procesie planowania.

Klasa VIII

Lp.	Material nauczania	Cele edukacyjne	Osiągnięcia uczniów
1.	Zarządzanie sobą w czasie.	- Doskonalenie umiejętności organizacji czasu wolnego i zarządzania sobą w czasie.	- Uczniowie znają jeden ze sposobów organizacji własnej pracy.
2.	Kwestionariusz ról zespołowych R. Meredith Belbin.	- Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej. - Budowanie samoświadomości i samooceny uczniów.	- Uczniowie znają, wiedzą jak efektywnie pracować w grupie. - Uczniowie są świadomi swojej roli i miejsca w zespole.
3.	Rynek pracy	- Zapoznanie uczniów z podstawowymi definicjami związanymi z rynkiem pracy. - Zapoznanie uczniów z podmiotami występującymi na rynku pracy oraz sytuacją gospodarczą w regionie. - Przybliżenie lokalnego rynku pracy i możliwości zatrudnienia.	- Uczniowie rozróżniają podmioty występujące na rynku pracy. - Uczniowie potrafią zdefiniować pojęcie rynku pracy. - Uczniowie potrafią analizować i rozpoznawać najważniejsze aspekty sytuacji gospodarczej e regionie. - Uczniowie potrafią wskazać źródła informacji o potencjalnych pracodawcach.
4.	Klasyfikacja zawodów: Zawody z człowiek-człowiek.	- Zapoznanie uczniów z różnymi klasyfikacjami zawodów i specjalności. - Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek-człowiek. - Zapoznanie uczniów: ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie, zadaniami i czynnościami danego zawodu, wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia.	- Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy. - Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie. Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne. - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu. - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia. - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.
5.	Klasyfikacja zawodów: Zawody z grupy człowiek-technika, człowiek-	- Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek-technika, człowiek-	- Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy. - Uczniowie umieją

	dane/system znaków.	<p>dane/system znaków.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów: ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie, zadaniami i czynnościami danego zawodu, wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia. 	<p>scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie.</p> <p>Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu. - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia. - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.
6.	Klasyfikacja zawodów: Zawody z grupy człowiek-przyroda, człowiek-działalność artystyczna.	<ul style="list-style-type: none"> - Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek-przyroda, człowiek-działalność artystyczna. - Zapoznanie uczniów: ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie, zadaniami i czynnościami danego zawodu, wymaganiami psychofizycznymi, przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu, ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy. - Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie. Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne. - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu. - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia. - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów.
7.	System szkolnictwa ponadpodstawowego.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z poszczególnymi typami szkół w systemie szkolnictwa ponadpodstawowego oraz czasem trwania nauki i przebiegiem kształcenia w poszczególnych rodzajach 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie umieją wymienić typy szkół ponadpodstawowych oraz scharakteryzować je: profile, czas nauki. - Uczniowie potrafią wymienić zasady rekrutacji na nowy rok szkolny.

		szkół. - Zapoznanie uczniów z zasadami rekrutacji na nowy rok szkolny.	
8.	Dokumenty potrzebne przy rekrutacji.	- Rozwijanie umiejętności sporządzania dokumentów określonych przez procedury rekrutacji do szkół ponadpodstawowych oraz do podjęcia przyszłej pracy.	- Uczeń potrafi przygotować niezbędną dokumentację określona w procesie rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej oraz przyszłej pracy.
9.	Radzenie sobie w sytuacjach trudnych.	- Zapoznanie uczniów z definicją stresu. - Uświadomienie uczniom radzenia sobie ze stresem. - Zachęcanie uczniów do wymiany doświadczeń w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem. - Uświadomienie uczniom znaczenia pozytywnego stresu.	- Uczniowie znają definicję stresu. - Uczniowie mają świadomość znaczenia radzenia sobie ze stresem. - Uczniowie znają nowe sposoby radzenia sobie ze stresem. - Uczniowie mają świadomość znaczenia stresu pozytywnego.
10.	Właściwa szkoła/Zawód dla mnie.	- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji o szkołach i zawodach. - Zapoznanie uczniów z obszarami informacji o zawodach. - Zwiększenie wśród uczniów świadomości znaczenia informacji zawodowej w kontynuowaniu kariery.	- Uczniowie wiedzą jak poszukiwać źródeł informacji o szkołach i zawodach. - Uczniowie znają obszary informacji o szkolnictwie ponadpodstawowym i zawodach.

Metody pracy i formy pracy

Metody i formy pracy wykorzystywane w klasach 0 – VI:

- mini wykłady i zajęcia warsztatowe w ramach godzin wychowawczych,
- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- wycieczki ukierunkowane na poznawanie różnego rodzaju zawodów,
- udział uczniów w olimpiadach, konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych,
- indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego,
- tablica informacyjna o zawodach.

Metody wykorzystywane na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- metody tekstowe (kwestionariusze, testy, ankiety),
- metody audiowizualne – filmy edukacyjne, programy multimedialne, zasoby Internetu, prezentacje multimedialne,
- mini wykłady,
- pogadanki,
- gry i zabawy,
- wywiady.

Przewidywane efekty

Wdrożony Szkolny Program Doradztwa Zawodowego pomoże uczniom:

- w świadomym planowaniu swojej ścieżki edukacyjnej oraz kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej,
- poznać swoje zainteresowania, predyspozycje, mocne i słabe strony oraz ich znaczenie w wyborze zawodu,
- zrozumieć jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągle kształcenie i doskonalenie,
- poznać źródła stresu i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- poznać podstawowe podziały zawodów oraz wymagania, środowisko pracy, czynności, przeciwwskazania zdrowotne interesujących go zawodów,
- poznać źródło informacji o ofertach szkół ponadpodstawowych,
- zrozumieć problem bezrobocia,
- nauczyć się pisania dokumentów aplikacyjnych.

Nauczycielom pomoże w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych.

Ewaluacja programu:

Ewaluacja pomoże sprawdzić, czy zaplanowana tematyka zajęć została zrealizowana, podnieść efektywność działań i poprawić ich jakość.